

Beste Vrienden van de Zuiderkerk

Dit jaar bestaat onze stichting 20 jaar, opgericht 3 januari 2002 door Jacob Keppel, Cornelis Visser en Jacobus Visser. De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd. De stichting heeft ten doel het verlenen van financiële en andere steun voor instandhouding van de Zuiderkerk aan de Zuiderkerksteeg 1 te Enkhuizen, alsmede de inventaris daarvan en voorts het bevorderen van belangstelling voor dit cultuurbezit alsmede al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn alles in de ruimste zin des woords.

De restauratie van de Zuiderkerk is reden geweest om tot een stichting te komen en niet zonder succes. Het toenmalig bestuur heeft door diverse acties, o.a. de leienactie, het aanschrijven van fondsen en het aanvragen van subsidies een groot bedrag binnengehaald om de restauratie te kunnen bekostigen.

Inmiddels 20 jaar verder kunnen we zeggen dat ook na de restauratie van de kerk onze stichting een forse bijdrage heeft geleverd aan het instandhouden van de Zuiderkerk. Elk jaar dragen we 10.000 euro bij in het onderhoud van de kerk. Op de website van de Zuiderkerk onder het kopje 'Vrienden' vindt u het beleidsplan met daarin een overzicht van alle 'vriendenbijdragen' aan de kerk van deze twintig jaar. Mede door uw bijdrage is dat mogelijk.

In dit Informatieblad een boeiend artikel van Jaap Hoekstra over St. Pancratius, de naamgever van de kerk die nu Zuiderkerk wordt genoemd.

Wilt u onze stichting dit jaar steunen met een donatie of heeft u dat reeds gedaan dan zeggen wij u daarvoor hartelijk dank.

Met vriendelijke groet,
Cees Rijnders voorz./secr. SVZK

St. Pancras- of Zuiderkerk (1422-2022)

Dit jaar is het 600 jaar geleden dat werd begonnen met de bouw van deze bijzondere kerk. In 1484 was die bouw grotendeels voltooid en werd de kerk toegewijd aan de heilige Pancratius die leefde van 290 tot 304.

Heiligenlevens

De Librije in de Westerkerk is in het bezit van een boek over heiligenlevens. De titel van dit boek is Passionael en het werd in 1516 in Antwerpen gedrukt bij drukker Van Homberch. De auteur van dit boek is de dominicaner monnik Jacobus de Vorinage (ca. 1228-1298) en hij vertelt daarin over de wonderlijke en avontuurlijke levens van allerlei heiligen.

Het boek is geïllustreerd met houtsneden. Behalve de heilige Panraes vind je er ook de levensverhalen en afbeeldingen van de heilige Katharina, Christoffel en St. Joris die we ook nu nog op de muurschilderingen van de Zuiderkerk aantreffen.

Of er vóór de Reformatie ook een muurschildering van de heilige Pancratius in de kerk was is niet bekend.

De legende van Pancraes

De legende van Pancraes of Pancratius vertelt het volgende: Zijn ouders waren welgestelde Romeinse burgers die in de provincie Frygië in Klein-Azië (nu: Turkije) woonden. Zij stierven toen Pancratius nog maar een kind was. Zoals gebruikelijk in die tijd nam de broer van zijn vader, Dionysius, de zorg voor de jongen op zich.

Hij reisde met Pancratius naar Rome om voor hem een goede baan in het leger te regelen. Zijn familie stond immers bij de Romeinse autoriteiten in hoog aanzien.

In de straat waar Pancratius onderdak had gevonden, woonde paus Caius, de bisschop van de christenen, en zo kwam hij in contact met de gemeenschap van de christenen in Rome.

Vol afgrijzen zag hij hoe keizer Diocletianus hen liet vervolgen, arresteren en op de meest gruwelijke wijzen om het leven brengen.

Tegelijk bemerkte hij hoe deze gelovigen niet bitter werden of haatdragend. Integendeel, zij bleven bidden voor het welzijn van de keizer en van degenen die hen vervolgden. Dat fascineerde Pancratius zo dat hij zich aanmeldde als geloofsleerling.

Paus Caius doopte Pancratius die vervolgens heel zijn vermogen ter beschikking stelde aan de vaak arme gelovigen.

Nu liep hij zelf ook gevaar. Hij werd verraden en aangebracht bij de keizer. Deze probeerde hem tot andere gedachten te brengen door hem mooie beloften in het vooruitzicht te stellen: een glanzende carrière met een vorstelijk salaris.

Maar dat maakte niet zoveel indruk op jonge Pancratius die immers net zijn hele kapitaal had weggegeven.

Toen Pancratius ook nog weigerde te offeren aan de Romeinse goden werd hij met een zwaardslag ter dood gebracht. Volgens het verhaal was hij toen nog maar 14 jaar.

Paus Symmachus bouwde later een kerk over het graf van de jonge martelaar: de San Pancrazio.

Heiligenverering

Pancratius genoot in de Middeleeuwen een bijzondere verering in heel Europa.

Hij is één van de vier ijsheiligen. Een oude weerspreuk luidt dan ook:

*'Pancraas, Servaas en Bonifaas,
zij geven vorst en ijs, helaas.'*

Hij wordt vaak afgebeeld als een jonge Romein met zwaard en martelaarskroon. In het boek *Passionael* is het een jonge soldaat met een zwaard en een valk voor de jacht.

Zijn naamdag (sterfdag) is 12 mei. Hij wordt ook de schutspatroon van kinderen genoemd.

Aquarel

Vernoemingen

In Noord-Holland is het dorp Sint Pancras naar hem vernoemd. Net als in Enkhuizen werd in meerdere plaatsen een kerk of parochie naar Sint Pancratius vernoemd o.a. in Castricum, Diever, Emmen, Heerlen, Oldeboorn en Sassenheim. Ook zijn er in ons land basisscholen, een scoutinggroep, een voetbalclub en een mannenkoor die zijn naam dragen.

In Londen is er een trein- en metrostation naar hem vernoemd.

Opstaan tegen onrecht

In de tijd rond Pasen in 2018 organiseerde de kunstcommissie in de Zuiderkerk een expositie rond het thema *Opstaan*. Geïnspireerd door het verhaal over Pancratius en de houtgravure in het boek *Passionael* maakte ik toen deze aquarel over *opstaan tegen onrecht*.

Voor de illustratie op de rechter bladzijde liet ik mij inspireren door de afbeeldingen op de zogenaamde 'Vogeltjeskast' in het voorportaal van de 17de eeuwse stadsbibliotheek of Librije van Enkhuizen.

Jaap Hoekstra

Voortgang Project gewelfschilderingen

Op dit moment zijn 23 van de 54 panelen digitaal gereconstrueerd. Dat betekent dat er nog 31 reconstructies gerealiseerd moeten worden.

De restauratoren hebben aangegeven meer tijd nodig te hebben voor dit project door veranderde omstandigheden in het werkzame leven. Deels omdat er meer tijd in de digitale reconstructies gaat zitten en ook door zwangerschapsverlof van één van hen. We zijn in gesprek met de restauratoren om volgend jaar het project te kunnen afronden door meer restauratoren in te zetten.

Hieronder de laatste binnengekomen reconstructie.

Paneel 21b De hemelvaart van Elia

Activiteiten in en om de Zuiderkerk

Martinus Cantorij in de Zuiderkerk

De Martinus Cantorij zingt op 25 september een Choral Evensong en op 18 december Lessons & Carols. Beide keren om 17.00 uur in de Zuiderkerk.

Cantatevesper op 6 november

Het Enkhuizer Bach Ensemble zingt dan de Cantate "Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit". Ook om 17.00 uur in de Zuiderkerk.

Zomeravond Concerten

2022 Zuiderkerk Enkhuizen

Zaterdag 16 juli	Jaco van Leeuwen, orgel en Gerdine Tuinstra, sopraan
Zaterdag 30 juli	Maurits Bunt, orgel en Lisa Bunt, mezzosopraan
Zaterdag 13 augustus	Jan Spijker, orgel, Alice Gort-Swytink, sopraan/blokfluit en Elly van Munster, gitaar
Zaterdag 27 augustus	Gerrie Meijers, orgel en Brigit de Klerk, blokfluit/zang

Aanvang 20:00

Toegang € 5,-/kinderen € 2,50

Orgelbespelingen

2022 Zuiderkerk Enkhuizen

Vrijdag 8 juli	15.00 u. Jan van der Leek
Vrijdag 22 juli	15.00 u. Jan Spijker
Vrijdag 5 augustus	15.00 u. Jos Martens
Vrijdag 19 augustus	15.00 u. Pieter Rynja

Collecte bij de uitgang

Toegang gratis

organisatie: gemeente enkhuzen & ekv

Beiaardconcerten Enkhuzen 2022

18 juni Rijdende beiaard door Enkhuzen
met: Boudewijn & Lydia Zwart

Op dinsdagavonden van 20.00 uur tot ca. 21.00 uur

Vanaf de Zuidertoren

21 juni Wim van den Broeck België
Extra bespeeling Drommedaris: 17.30-18.00 u.

28 juni Mannes Hofsink NL

5 juli Frits Reynaert Stadsbeiaardier
Verzoeknummers Filmmuziek

12 juli Iryna Riabchun Oekraïne

Vanaf de Drommedaris

19 juli Rien Donkersloot NL

26 juli Toru Takao Japan

2 aug. Frank Steijns & Eric Kessels
m.m.v. Freya Reynaert NL
Carillon & Keyboards & viool

Vanaf de Zuidertoren

9 aug. Margareth Pan U.S.A.

16 aug. Monika Kazmierczak Polen

23 aug. Anna Maria Reverté Spanje
Extra bespeeling Drommedaris: 17.30-18.00 u.

* Voor de concerten worden luisterplaatsen ingericht rond de Zuidertoren en voor de Drommedarisconcerten op de Dijk.

Openstelling Zuiderkerk

Van 8 juli tot 11 september 2022, dinsdag t/m zaterdag van 13.30 – 17.00 uur.

Kunst in de (Zuider) kerk.

Expositie in de Zuiderkerk 'Monumentaal Enkhuzen in Beeld' met tekeningen van Jan Dijkstra (1930-1992). Mevrouw Dijkstra heeft nu, 30 jaar na het overlijden van haar man, de originele tekeningen beschikbaar gesteld voor een expositie in de kerk en de mogelijkheid geboden de tekeningen te kopen. De expositie is tot 11 september 2022.

FINANCIËEL VERSLAG 2021

Balans per 31 december 2021

Bank Rekening Courant	53.376,00
Bank Internet Plus	<u>100.000,00</u>
	153.376,00
Reservering legaat MD	5.000,00
Subsidiereserve Zuiderkerk	40.000,00
Reservering gewelf	58.082,00
Te betalen subsidie Zuiderkerk	0
Vermogen	<u>50.294,00</u>
	153.376,00

Staat van ontvangsten en uitgaven 2021

Ontvangsten	
Rente	-
Donaties Vrienden 2020	4.172,05
Donaties t.b.v. gewelf	<u>40.495,20</u>
	44.667,25
Uitgaven	
Bankkosten	207,36
Diversen	129,50
Drukwerk	350,90
Secretariaat	<u>234,04</u>
Uitgaven t.b.v. Stichting	921,80
Subsidie onderhoud Zuiderkerk	<u>0,00</u>
	931,80
Uitgaven gewelf	29.080,52
Mutatie reservering gewelf	<u>11.414,68</u>
	41.417,20
Exploitatiesaldo	<u>3.520,86</u>
	44.667,25

(Zie het volledige financieel verslag op de website van de Zuiderkerk onder 'Vrienden')

Scheningen, legaten en erfstellingen

U kunt de Zuiderkerk een plaats geven in uw nalatenschap door een legaat of een benoeming tot erfgenaam op te nemen in uw testament. Onze Stichting Vrienden van de Zuiderkerk is daarvoor de aangewezen organisatie om genoemd te worden.

U draagt dan bij in het in goede conditie doorgeven van de Zuiderkerk aan volgende generaties. Onze stichting heeft de ANBI-status.

Colofon:

Uitgave:

Stichting Vrienden van de Zuiderkerk te Enkhuzen

Secretariaat:

Korte Tuinstraat 4, 1601 CJ Enkhuzen

0228-317927, e-mail : stichtingvzk@gmail.com

RSIN 8160.39.768

Bank:

IBAN NL06ABNA0592966011 ten name van SVZK

Penningmeester:

Westerstraat 125, 1601 AE Enkhuzen

0228-320052